

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljal pisma.

Ne frankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini, št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverostolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

St. 47.

V Gorici, v torek dne 11. junija 1912.

Leto XIII.

Angleški minister o rešitvi socialnega vprašanja.

Narodno vprašanje je nadvladalo Evropo nad eno stoletje. To se umika sedaj socialnemu vprašanju, ki se postavlja z nepremagljivo silo v ospredje. Vlade in človeštvo sploh se morajo baviti s tem vprašanjem in skrbeti za to, da se ugodno reši.

Zanimalo bo gotovo naše čitatelje poizvedeti, kako misli o tem angleški finančni minister Lloyd-George, ki se sam prišteva k radikalnim demokratom.

On pravi, da socialno vprašanje se mora ugodno rešiti, toda on ne stavi svojih tozadevnih nad v zmedene načrte nekaterih socialistov, ki hočejo uničiti in odstraniti sedanji socialni red in življenje, marveč misli, naj se ista zboljša tako, da postaneta ljudskega zdravja in življenja pravna zahteva, katero je treba isto tako strogo čuvati kot privatno imetje bogatinov. Ljudstvo je največji zaklad države, in za njegovo zdravje mora imeti vlada isto skrb kakor za svoboden razvoj imetja imovnih slojev.

V ta namen je treba novega državnega stavbinskega reda, po katerem je smatrati za oteruha onega hišnega posestnika, ki izkorišča vlažne brloge svojih poslopij v to, da zviša svoje dohodke z najemščino, katero mora plačevati ubogo, svoji žalostni osodi prepuščeno ljudstvo.

Poleg tega je treba pa pospešiti vse, kar olajša bedo nižjega ljudstva, ter skrbeti za to, da ima vsakdo priliko zaslužiti toliko, da lahko po človeško živi.

To je težka naloga, in minister Lloyd-George misli, da so vsi sloji pre-

bivalstva poklicani v sodelovanje, da se ista reši.

„Jaz ne verujem“, pravi angleški kancelar državnega zaklada, »da bi delavstvo moglo rešiti to nalogo brez vodstva in sodelovanja srednjega stanu in posestnikov.«

V tako sodelovanje se ne more nobenega siliti, a tudi ne pehati od sebe onega, ki hoče pri rešitvi te naloge sodelovati. Predpogoj temu pa je, da se socialna vest enega in drugega vzbuja in vzdržuje.

»In ta naloga« — nadaljuje doslovno Lloyd-George — »pripada v prvi vrsti veri in cerkvi. Na kontinentu koraka demokracija naprej, odstranjena od cerkve, celo proti cerkvi; pri nas je to drugačno, in jaz bi zelo obžaloval, ako bi se v tem oziru razmere spremenile. Naša zgodovina nas uči, da so nastopali in varovali pri vseh važnih spremembah plemeniti duhovniki koristi uboze in zaslužnjega ljudstva. V srednjem veku je bila cerkev jedina tolažnica tlačnega ljudstva. Cerkev je še danes največja moč v deželi. Ona kaže, kje je prava moralna vrednost v vseh zadevah privatnega in javnega življenja in kje so pravi ideali človeštva. Današnja cerkev se trudi tudi za ugodno rešitev socialnega problema.«

Tako govori radikalni demokrat angleški Lloyd-George. In naši socialisti, kaj delajo in učijo pa oni?

Naši socialni demokratje so zavrgli vero in cerkev, kar je pač umljivo, če pomislimo, da so jim na čelu židje, somišljeniki in zavezniki svobodomiselcev, ki namenoma delajo na to, da bi se ljudstvo demoraliziralo in pokvarilo, kajti le na ta način postavte brezmiselno orodje v njihovih rokah. Korumpiran narod brez idealov je sposoben za vse, in takih elementov potrebujejo ti moderni osrečevalci ljudstva za svoje nečedne namene.

Čuditi se moramo le slovenskim socialnim demokratom, ki namenoma uničujejo verski čut našega dobrega ljudstva in zabavljajo čez našo vero in duhovščino na vse pretege, dočim ne boš nikdar slišal in čital, da isto tako obsojajo židovski verski fanatizem in njihovo ali pa kako drago vero. Nahujskani so ti ljudje tako, da ne vidijo in ne spoznajosramote, ki sijodelajo samisttem, da pluvajo v skledo, iz katere so primorani jesti. Nikako nočejo spoznati, da so le slepo orodje židovskega kapitalizma in brezvestne svobodomiselne gonje proti katoliškim »farjem«.

Kakor spoznavajo pa naši liberalci in naprednjaki, da tako ne more naprej, da je liberalna mladina pokvarjena do mozga tako, da se vže njim samim lasje ježe pred njo, tako bodo obžalovali naši delavci svoje početje in zmoto na verskem polju. Spoznali bodo prepozno, da so oni sami vzrok nesreče svojih otrok, ki se vzgajajo po liberalno-židovskem receptu, kajti vzgoja brez verske podlage ni nobena vzgoja.

Misli ob dogodkih na Ogerskem.

Ves kulturni svet zre te dni na Ogrsko in Hrvaško in se čudi, kako je mogoče, da vlada tam tako grozno diktatorstvo, kakoršnega še nismo doživeli v evropskem parlamentarnem življenju. Parlament je že stara inštitucija, marsikaj se je že zgodilo v tej ali oni deželi, a tako še ni nastopil noben zbornični predsednik kot nastopa te dni grof Tisza. Kam bo vse to pripeljalo, se še ne da soditi. Eni mislijo tako, drugi tako. Eni odobrujejo ta nastop, drugi ne. — Faktum je, da se je ustanovil v ogrski zbornici precedens, ki bi znal biti usodopolnih posledic. Danes da predsednik

vreči te iz zbornice, jutri lahko druge. Da je nastopil Tisza proti ogerskim magnatom, ne pove nič, ker je on sam ravno tak in le noče pustiti, da bi mu drugi zrasli čez glavo; in hoče biti sam svoj mogočnejši diktator.

Besede njegove so res lepe. On se je postavil za čast in ugled parlamenta, za prestiž ogerske zbornice, za ljudske pravice itd., kakor povdarja sem večkrat. In narod mu je zato hvaležen in s simpatijami pozdravlja bajé svojega velikega državnika. O takih stvareh ima grof Tisza vedno polna usta; kako je pa on zlomil obstrukcijo, kaka sredstva je zato uporabil, o tem seveda lepo molči. Zgodovina parlamentarizma je videla že marsikaj, a takega nasilstva gotovo še ne. Ogerski parlament je te dni zboroval v varstvu 30.000 vojakov, ki so stali na straži z nasajenimi bajonetmi. Pred kratkim je tekla po peštanskih ulicah kri, mase so divjale kot zbesnele in živ krst ni bil več varen svojega življenja. Napetost je prirastla kmalu do vrhunaca, izključeni poslanec Kovacz je nameril revolver na zborničnega predsednika, a Tisza zboruje dalje, s cinčnim nasmehom odvarja sejo za sejo, kakor da ga vse nič ne briga.

Pred časom so se vršile navadno na Ogerskem le volitve v senci bajonetov, sedaj zboruje tudi parlament obdan okrog in okrog z vojaštvom. Drugod so navadno volitve izraz ljudske volje, izraz ljudskega mišljenja. Ogersko tega dneva še ni doživelo. Sedaj se vrši boj za volilno reformo, a to ni prav vladajočim aristokratom. Na Ogerskem ljudstvo sploh nima nobene besede, tam vlada le par sto aristokratskih družin in vse drugo je brezpravno. Če bi res prišlo do reforme, bi vstalo takoj tudi narodno vprašanje, ki bi bilo za oholo magjarsko gospodo dokaj neprijetno. In zato je treba tiščati vse to gibanje k tlom, da se ne vzdigne in ojači.

Domača hiša.

(Slička.)

L. Kersnik - Rottova.

Očetova hiša je za nežno človeško bitje prilježna zemlja in zgled starišev vpliva na mlado srce bolj, ko tisoč naukov odgojitelja. Kjer stariši slabo vladajo in otrokom vse dovolijo, tam ni pričakovati dobrega in zglednega življenja ne v vasi, ne v mestu, ne v državi; kajti iz sina postane gospodar, uradnik itd. in če je ta slabo odgojen, postanejo podložniki kakor gospodar, udje, kakor glava. V domači sobi se zjedini vse, kar je za ljudstvo najboljšega, najplemenitejšega; iz nje prihaja resnica, moč in blagoslov človeške omike. V svetišču domače sobe je naravnost zagotovljeno razvitje človeških moči; ona je kraj, kjer si išče sreča svoje bivališče, kjer se v ljubezni lajša nesreča, kjer se milo streže starosti, kjer se ublaži še celo strah smrti. Domača hiša je sveti kraj, oltar ljubezni in nebeški tempelj z vsemi čudeži in naj je hiša še tako revna, še tako mala koča.

Kje je pa čuvarica tega templja? Kdo oskrbuje ono osrečevalno domačnost? Žena. Modri Salomon je rekel: »Modra žena zida hiše.« In Fenelon pravi: »Pobožna žena utemeljuje družinsko srečo.« Mar nimajo žene dolž-

nosti, ki so temelj vsega življenja? Niso li one, ki družine uničujejo ali ohranjujejo? Napoleon se je izrazil: »Usoda je materino delo.« Svetost družinskega življenja je podlaga močnega ljudstva, kajti dobre nravi premorejo več, nego dobre postave.

Domače ognjišče mora biti ženi oltar, na katerem daruje z veseljem vse svoje želje in nagnjenja; hiša naj ji bode svet, kjer deluje kot previdna kraljica, kot prava, skrbna mati, ki neumorno deluje za blagor svoje družine, ki ji je veselo otročje žlobudranje bolj všeč, nego vsa društvena razvedrila. In ko bi kdo zamogel tako skrbno mater pomilovati, ta pač ne razume velikost duha in srca materinega.

Veseljakinja imenuje tako mater omejeno in vendar stori ta največje, kar sploh človek storiti zamore; ona odgoji nebeščane, daruje državi vestne in dolžnosti se zavedajoče sinove, izobrazuje žene in matere, ki bodo v poznejših letih blagodejno delovale v daljnem krogu. Nek pesnik pravi: »V otročji sobi se deluje v prosepri prihodnosti človeštva; in zopet: »Kdor odgojuje majhne deklice, je ustanovitelj šole.«

Navadno deluje žena v svojem domovju, kakor je videla pri svoji materi. Ako je mati le malokedaj se prikazala v otroški sobi in je živela le za svet, bo delala tako tudi njena hči. K večjemu bo

preskrbela svojim otrokom dobro pestunjo, malokedaj pa se bo sama pečala z njimi. Otroci so ji igrača; napravlja jim lepe obleke, da jih ljudstvo občuduje in hvali — družega ne stori nič.

Vse drugače prava mati! Nji preti celo nevarnost, da moža zanemarija, ko se množi otročja sobica. Toda modra žena razume tudi dolžnosti do moža zediniti z onimi do otrok. Ona pridobiva moža za odgojo otrok. V vseh važnih zadevah vpraša njega za svet ter skupno delujeta v prosepri otrok. Odločilno besedo mora imeti mož, da si ohrani pred otroci dostojanstvo.

A vsi majhni migljaji, neogibna čuječnost je materina. Ona brani otroke vsakega telesnega ali duševnega slabega vpliva. Hinavska, lažnjiva, klepetava ali nenravna dekla, slabo odgojen sosedov otrok, pohujšljiva knjiga, vse to ne pride v otročjo sobo, kajti materino oko čuva nad vsem tem.

Seveda tli tudi v srcu njenih otrok kal slabega, ki se razodeva v nesposobnostih in pregreških. Skrbna mati zapiše prvo tako kal in iztrga ljuliko brez otročjih solz. »Ti moraš ubogati!« Ta beseda je otrokom znana, še predno jo razumejo. Pri taki odgoji, niti ne slutijo, da bi bilo mogoče zoperstaviti se oblasti starišev. S takim ravnanjem se prihrani mnogo solz otrokom, mnogo jeze starišem! Vravna se pa tudi pot v

bodočnost, kajti otroci tako odgojeni izpolnili bodo v šoli in pozneje v svojih poklicih vestno svoje dolžnosti ter se povsod prikupili.

Modra mati pa ni samo stroga, marveč tudi ljubeznjiva do svojih otrok; zatorej jim skrbi za razvedrila in zabavo. Še odrasli človek se ne more vedno baviti z resnim delom, še manj pa otrok; ta potrebuje razvedrila, veselja. Kdor bi branil otroku potrebnega razvedrila ali veselja, ta bi se pregrešil zoper otrokovo naravo, njegov razvoj, da, na vsi njegovi prihodnosti. V tem so edini vsi zvedeni vzgojitelji. In grški filozof Demokrit pravi v svojih spisih: »Ako bi imelo otroško srce sto vrat, kakor mesto Tebe, naj prihaja veselje skozi vseh sto vrat, da ponesó veliko iz vrta mladosti, na polje moškega delovanja, da se s temnečimi lasmi ne temni njih veselo srce.« Slavni škof Fenelon pravi: »Ako bi se resna dela otrok lajšala s primernim veseljem, bi imela mladina dosti manj nagnjenja do nevarnega razvedrila.« Še večji vtis napravijo nam besede sv. pisma: »Veseli se svoje mladosti in veselo naj je srce tvojih mladih dni. Veselje v Gospodu je naša moč in veselost srca je neizčrpljiv zaklad svetosti.« Zato pustimo otrokom veselje in varujmo se, jim ga kratiti ali njih mladost greniti ter jih vzgajati v čmerna bitja ali otožne hinavce. Kaj takega bi imelo zle posledice. (Dalje pride.)

ro od početka njene ustanovitve. — Spretna roka, kakor jo je imenovala vedno »Soča«, ki je toliko let vodila omenjeno zadruo, vodila jo je tako spretno, da ni mogla tudi »najnespretnjša roka« po odstranitvi »spretne roke« iz načelstva ubraniti »Trgovsko-obrtno zadruo« pred usodo, ki ji jo je pripadela »Sočina« »spretna roka«. Naše ljudstvo pa ima s tem usodepolnim dogodkom zopet nov in neovrgljiv dokaz, kako znajo naši liberalci gospodariti z narodnim denarom.

Tridnevnik presv. Srca Jezusa v slovenškem jeziku v stolni cerkvi. V petek dne 14. t. m. in soboto dne 15. t. m. ob 5. uri zjutraj sv. maša, potem govor v slovenskem jeziku. V nedeljo dne 16. t. m. ob 5^{1/2} zjutraj sv. maša in govor. Slovenci, udeležite se te pobožnosti v obilnem številu.

Kolesarsko dirko v goriškem Velodromu so imeli minulo nedeljo Lahi. Po mestu je bilo videti še precej kolesarjev iz Italije in iz Trsta. Incidenta ni bilo v mestu nobeneža.

Šolskodomsko» mladina priredi tudi letos o priliki sklepa šolskega leta veselico z izbranim vspešnim.

Volitve v Gorici. Imeniki za volitve v mestni zastopni so razporejeni na vpogled. Od 9. do 23. t. m. se more vsak prepričati, je li sploh vpisan ali pa pravilno uvrščen v volilni razred. Površno pregledovanje je pokazalo, da je samo v drugem razredu izpuščenih nad 30 naših volilcev. Mnogo jih je tudi predstavljanih iz drugega razreda v prvi ali tretji. Pozor torej! Prepričajte se, če je to pravilno, ali pa le slučajna pomota.

Vsa volitev se tičoča pojasnila daje Narodni odbor med 6. in 7. uro zvečer v ulici sv. Iv. Ivana št. 7.

Lovsko in strelsko društvo za Goriško priredi v nedeljo dne 16. t. m. streljanje na vojaškem strelišču v »Panovcu«; začetek točno ob 1^{1/2} uri popoldne. Vstop imajo tudi neudje z obitelji, ki pa se morajo izposlovati tozadevne vstopnice pri tajniku društva, g. Josipu Kerševani, Gorica, Stolni trg. Za mali prigrizek bode preskrbljeno.

Črnogorski kralj Nikita I. se je vračajoč se z Dunaja peljal sinoči ob 7^{1/2} uri v posebnem dvornem vlaku mimo Gorice. Odredile so se stroge varnostne odredbe. Na kolodvoru ni smeli biti nihče. — Ob 9. uri zvečer je došel v Trst. Na kolodvoru sta ga čakala namestnik princ Hohenlohe ter štacijski poveljnik admiral pl. Kohen. Od kolodvora se je kralj Nikita podal na vojno ladjo Gäa, ki je ob 10. uri odpeljala proti Kotoru. Pri slovesu je kralj Nikita naznanil namestniku princu Hohenlohe, da mu je podelil veliki križ Danilovega reda.

»Vossische Zeitung« poroča, da je bil namenjen atentat na črnogorskega kralja povodom njegovega potovanja na Dunaj. Zato so se na Dunaju strogo nadzorovali nekateri srbski in hrvaški dijaki in trgovski uslužbenci.

Listi poročajo tudi, da je dobil črnogorski kralj grozilna pisma.

Krvav pretep. Martin Bensa iz Bukovice se je nahajal s svojim zetom Evgenom Špacapan v gostilni pri »Hilmteichu«. Tam sta se zaradi neke dedščine sprla in Bensa je potegnil nož ter svojega zeta trikrat zabodel v hrbet. Špacapana so v težkem stanju prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov. Bensa so aretirali.

Srbski dijaki v Gorici. V nedeljo se je mudilo v Gorici kakih 30 srbskih dijakov gospodarske šole v Kraljevem. Zvečer so se odpeljali v Trst. Dijaki se nahajajo na poučnem potovanju.

Vohunstvo. V novejšem času se na obeh straneh državne meje z neko mrzlično nervoznostjo zasledujejo vohuni. V goriških zaporih se nahaja že dalje časa italijanski podanik Raccaro, osumljen vohunstva. Zda se prepeljali iz Ko-

barida v Gorico beneškega Slovenca Juriča doma iz Ažle, ki je tudi obdolžen vohunstva. Osumljen vohunstva je baje tudi neki obmejni duhovnik. Ravno tako nervozno iščejo vohune na drugi strani državne meje. V Pontebi so aretirali te dni človeka, ki je baje avstrijski častnik. Piše se baje Andrej Gras. — Laški vojaki so prijeli tudi čedadskega učitelja Juriča, ki je napravil na kolesu izlet po nediški dolini. Avstrijski in italijanski »špijon« imata slučajno isti priimek in sta istočasno padla vojakom v roke. »Avstrijski špijon« je že puščen na svobodo, italijanski pa še sedi v goriških zaporih.

Naliv z viharjem smo imeli minulo nedeljo v Gorici. Tudi drobna sodra je priletavala. Tudi nocoj ponoči je grozno lilo med bliskanjem in grmenjem.

Toča je naletavala minulo nedeljo po nekaterih občinah na Vipavskem. — Tako nam poročajo iz Črniča, da je en del črniške občine še precej potolkla. Enako nam poročajo iz Brd, da je tudi tam še precej okrcala po nekaterih občinah okoli Vipolže.

Melioracijske podpore za Goriško. Včeraj je vlada predložila parlamentu proračun melioracijskega fonda, ki izkazuje za leto 1912 10.540.802 K potrebnih. Od tega zneska odpade za ureditev potoka Šijaka kot enkratna podpora 19.000 K; za regulacijo Soče, Vipave, Idrije in Tera prvi obrok 100.000 K; za osuševanje močvirij pri Ogleju, Červinjanu in Tercu kot prvi obrok podpore 26.000 K in poleg tega še 52.000 K brezobrestnega posojila.

Kolonski shod v Medani, ki se je vršil minulo nedeljo popoldne, se je obnesel sijajno. Navzočih je bilo pri shodu nad 300 kolonov. Zastopana so bila cela Brda. Govorili so: državni poslanec Fon, dr. Pavlica in Ernest Klavžar. Na shodu so se sprejele resolucije, v katerih pozivljajo koloni visoko vlado, državne in deželne poslance, naj bi se potrudili, da se najde sredstvo za rešitev kolonskega vprašanja. Sprejela se je tudi resolucija, naj bi bila vsaka kolonska družina naročena na svoje glasilo »Primorski List«. Koloni, ki so bili navzoči so se koj odzvali temu vabilu v obilnem številu. Več o tem shodu bo poročal »Primorski List«. Naj omenimo še, da je bila Medana po večini v zastavi in tudi dvorišče, kjer se je vršil shod, je bilo s zastavami okinčano.

Ali je res? Z Banjške planote nam pišejo, da se je — kakor po navadi — praznoval na Banjšicah cerkveni shod. Gg. duhovnikov je bilo 8. Dopisnik pravi med drugim: Le nekaj je množico bodlo v oči in sicer: ko je šla procesija z Najsvecjšim iz cerkve, smo opazili celo vrsto šolskih otrok brez nobenega nadzorstva. Bili so kakor izgubljene ovce. Ne učitelja ne učiteljice ni bilo z otroci. Tako se godi, že več let, da pri procesijah ne vodi šolskih otrok učiteljstvo. Zakaj ne? V Gorici je drugače! Na praznik sv. R. T. vidimo dolge vrste šolske mladine, katero vodijo, učiteljice, učitelji, profesorji itd. Po drugih občinah tudi. Ali ne velja to tudi za učiteljstvo na Banjšicah? Ali ni sramota, da mora voditi šolsko mladino pri procesijah 78-letni starček-kmetič.

Nekdo.

Opozorjamo na »Orlovsko« veselico v Črničah, ki se bo vršila prihodnjo nedeljo dne 16. junija — in ne kakor je bilo v »Gorici« pomotoma naznanjeno, da se bo slavnost vršila dne 10. t. m.

Nesreča. Minole dni je 25 letni Miha Grosar iz Lokovca prižgal na Trnovem neko mino, ki se pa je pred časom razpočila. Grosar je dobil pri tem težke poškodbe na levi roki ter so ga prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

Cerkev sv. Danijela v Volčah dobi kakor poročajo »Izvestja Centralne komisije« na Dunaju od imenovane komisije 500 K za potrebne poprave, ki se imajo v kratkem izvršiti.

Cena svilodoma se bo letos sukala — kakor kažejo znamenja — okoli 3.20 kilogram.

Krompir bo imel letos visoko ceno. Povpraševanja po našem krompirju se množe dan na dan. Našim kmetovalcem se torej obeta lep skupiček.

Volkovi na Kanalskem. Iz anhovske županije nam pišejo, da sta se v tamošnjih hribih pojavila dva volkova. Dva lovca sta divji zveri prepodila v hrib sv. Jakoba. Dopisnik pravi na koncu: Prosimo sl. c. kr. okrajno glavarstvo, da bi poskrbelo, da bi se volkova prepodila iz naših hribov, ker je nevarnost, da nam raztržeta črede, ki se pasejo po planinah.

Pesnik Anton Aškerc umrl. Včeraj ob 1. uri in pol ponoči je v Ljubljani umrl pesnik Anton Aškerc.

Žetveni dopusti se letos tako-le določijo: Pešpolki št. 7, 17, 19, 27, 32 in 97, lovski bataljoni št. 7, 8, 9, 11, 19, 20, 24 in 29, gorski artiljerijski polk št. 3 od 1. do 21. julija. Prvi turnus trdnjavskega topničarskega polka št. 4 od 1. do 21. julija; pešpolka št. 47 in 87 od 6. do 26. julija; bosensko-hercegovska pešpolka št. 2. in 4 od 8. do 28. julija; lovski bataljoni št. 5, 17 in 21 od 14. julija do 3. avgusta; trdnjavski artiljerijski polk št. 3 od 4. do 24. julija, drugi turnus trdnjavskega artiljerijskega polka št. 4 od 26. avgusta do 15. septembra. Kolikor to dopusti služba, se dovolijo dopusti tudi ob vinski trgatvi. Za deželno brambo se je žetveni dopust tako-le določil: deželnobrambni polki št. 3, 4, 5 in 27 od 30. junija do 19. julija, deželnobrambni polk št. 26 od 6. do 26. junija.

Zopetna eksplozija v Wöllersdorfu. Včeraj ponoči je zopet zletelo eno skladišče smodnika v Wöllersdorfu v zrak. Bilo je to skladišče št. 4, v katerem se je nahajalo 1400 kg smodnika.

Sumi se, da je zažgala hudobna roka in da gre sploh za anarhistično delo. Baje je ta sum že popolnoma opravičen. Vojak, ki je stal v bližini na straži, je namreč malo pred eksplozijo pustil pasirati moško osebo v častniški uniformi, ki je izrekla za ta dan izdano parolo »Feldruf«. Ta vest se pa danes demantira.

Vojvodinja Sofija Hohenberg, so-proga prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda je bila povišana za nadvojvodinjo.

Lega nazionale je imela dne 9. t. m. svoj XIII. občni zbor v Pergine na Tirolskem. »Corriere« poroča kot navadno v velikih in vznešenih besedah o tem dogodku, ki je bajé nekaka historična točka v njih »patriotičnem« delovanju. Tam na južnem Tirolskem so se zbrali kjer živijo krepki hribovci in ženske veselih oči, ki vcepljajo otrokom že z mlekom ljubezen do italijanske domovine — »l'amore per la patria italiana«. Na kongresu so bili delegatje 139 skupin. Zanimivo je blagajniško poročilo. L. 1911 je imela »Lega« premoženja 1.128.382 K. Posamezne skupine pa dohodkov: jadranska 234.411, tridentinska 160.329 in dalmatinska 122.332 K. Da bi se kongres ne bil končal brez kakega govora o italijanski univerzi, to si lahko mislimo. Govoril je o tem predmetu adv. Stefanelli, češ, zato ne da avstrijska vlada Italijanom lastne univerze, ker se hoče nad njimi hudobno maščevati — »per una maligna vendetta«. Seveda so sklenili tudi tozadevno resolucijo. Govorili so še razni drugi govorniki in pri banketu se je oglasil tudi naš goriški župan Bombig, ki je prinesel v Pergine »il caldo saluto della mia Gorizia«. Zvečer so igrale razne godbe in navdušenje je bilo gotovo dnevu primerno. Kraj prihodnjega kongresa l. 1914 je Poreč. Pred dvema leti 1910 so zborovali v Gorici. Tako je končal ta »zgodovinski« dan, ko so se združili neodrešeni elementi »per una lotta santa« in se potrdili v veri za visoke ideale. —

Kinematograf. O tej napravi, ki se je udomačila po vseh mestih in poplavlila že skoro ves svet, je treba enkrat spregovoriti resno besedo. Kričanje: dol ž njim, uničiti ga je treba itd. je čisto brez smisla. Ljudstvo hoče kaj videti in ker nima boljšega, gre v kinematograf. Da bi si privoščil vsak gledališče, tega ne moremo zahtevati. So tudi kraji, kjer je gledališče le redko in še takrat včasih boljše kot kinematografske krvave »drame«. Ljudstvo splošno tudi ni tako visoko izobraženo, da bi se brigalo za dramo estetične, umetniške urednosti, a potreba po duševnem užitku je vendar velika. Krivde so različne. V prvi vrsti bi bilo treba ljudstvo poučiti, kaj je dobro in kaj slabo in to je dolžnost izobražencev, ki so v takih stvareh podkovani in imajo dovolj sodb, da znajo ločiti plevel od zrnja. V drugi vrsti bi bilo treba ljudstvu namesto slabih kinematografskih »dram« za mal denar podati dobro, pošteno umetnost in tako vzgojiti v občinstvu okus. Tako bi kinematograf moral izginiti sam ob sebi. Ali pa je potrebno, da se ga sploh odpravi, o tem bi mi dvomili — reformirati ga je treba. Nikjer bi se ljudstvo tako lahko ne poučilo nazorno o tujih deželah, o dogodkih v tujih krajih, o raznih industrijah, prometu v tovarnah itd. kot ravno v kinematografu, ki nam prinese vse živo in naravno pred oči. Takih stvari bi moral imeti vsak kinematograf v obilni meri in mladina bi s pridom lahko obiskovala take predstave. Kaj pa z »dramo« v kinematografu? Tudi tu bi se moralo odpomoči. To kar se nudi dandanes, je šund in preračunjeno na nizke instinkte mestnih mas, ki pomagajo polniti žepe judovskih špekulantov. **Proti takim predstavam smo mi odločno.** Ako se pa predstavlja slabe stvari, bi se z istimi stroški lahko tudi dobre. In tu bi morali nastopiti vsi dobro misleči svoje delo in zahtevati, da se ta stvar preuredi. Dobri pesniki naj bi se pobrigali, da bi izginil ta šund iz sveta in da bi se uvedla prava, resna umetnost. Svoj čas se je bil tak boj med »višjimi deset tisoči« za gledališče, ki je tudi bilo polno takih nizkotnih in nič urednih »umetvorov«. In zmagali so boljši elementi, šund je moral skoro povsod na cesto. Gledališče za srednje in nižje sloje je dandanes kinematograf. Pri njegovi razširjenosti je treba storiti primerne korake, da se tudi tu obrne na boljše. Naj bodo že »drame« in podobne stvari, a naj bodo dostojne in pametne vsebine in nikdo se ne bo na njih spodtkal. Iztrebiti se kinematograf ne da, a dá se pa tako urediti, da bi bil ljudstvu v duševnem in moralnem oziru lahko koristen. Šund naj se vrže na cesto, predstavljajo naj se pa poučne in zabavne stvari, ki ne bodo kvarile naše mladine. —

Napredovanje katoliške zavesti se opaža vsepovsod. Za Bavarsko je govoril Dunaj, za Dunajem Belgija, pa tudi iz Francoske so pričela prihajati razveseljiva poročila. V francoskem katoliške časopisu se priobčuje sedaj statistika o izidu občinskih volitev na Francoskem v onih krajih, kjer so delali občinski zastopi težkoče verskim procesijam in cerkvenemu zvonjenju. Izmed 27 takih občin, ki so bile v radikalnih rokah, je prešlo 22 občin pri zadnjih volitvah v katoliške roke.

Spet dezertir. — Karabinerji so prišli v St. Giovanni di Manzano avstr. vojaškega begunca Pavla Leiderja in ga odpeljali v Videm.

Tat poslal ček za 91.645 K nazaj. Tat, ki je borznemu posredovalcu Hirschu ukradel ček za 91.645 kron, je Hirschu poslal ček na ta način nazaj, da je ček vrgel v poštni nabiralnik. Tat se je prepričal, da čeka ne bo mogel spraviti v denar. Pridržal si je samo 60 K, ki so bili v zavitku.

Farizejstvo socialno demokratiških voditeljev. List »Proletar« poroča sledeče o poslancu Svobodi: Pri nekem zborovanju v Rouchovanu, ki se je vr-

Tisza je pravi mož zato. Njemu je v prvi vrsti na tem ležeče, da se ohrani parlament tak kot je, t. j. kot posve-tovalnica ogerskih aristokratov. Kar Tisza govori o narodu in narodnih sim-patijah, to so le prazne fraze, to je le pesek v oči.

Naj pripomnimo še nekaj. Tudi na Hrvaškem je nekoliko zavrelo in Ko-vacz je dobil posnemalca. Nerazumljivo pa je vsakemu razsodnemu človeku to le: Na Ogorskem se goče škandali in krivice, ki vpijejo do neba. Pocestne re-volucije, prelivanje krvi, napadi v zbornici, konsigniranje vojaštva itd. V Zagrebu se do sedaj ni zgodilo nič, ljudstvo je mirno in nosi svoj križ uda-no in molče — a vzeli so mu vse pra-vice, vzeli ustavo in postavili kraljeve-ga komisarja za absolutnega gospodar-jaja dežele. Na Ogorskem ni slišati o kak-taki odredbi nič, parlament zboruje dalje in ustava ima svojo veljavo. — Khuenova šola je rodila dober sad in učenci njegovi pač niso zaostali za moj-strom. Tako je politično in parlamen-tarno življenje na Ogorskem in Hrvaškem izgubilo vso svojo resnost in do-stojnost in zadobilo čisto anarhistično in demagogično lice.

Angleži v Sredozem-skem morju.

Angleži so že od nekdaj prebrisani in hladno računajoči politiki. Resnega lica in z mirnim očesom premotrijo po-ložaj in le redkokedaj so se opekli. V zadnjem času jim delajo Nemci najhu-jše preglavice. Kakor smo že v enem zadnjih člankov omenili, skušajo Nemci hoditi isto pot kot Angleži, če jih že ne morejo prehiteti. In tako je nastala med obema narodoma divja konkurenca, ki ne pozna usmiljenja. Svoj čas so imeli Angleži v Sredozemskem morju veli-kanske posadke in ogromno število la-dij. Otoka Ciper in Malta sta bila pravi trdnjavi, da o Gibraltarju niti ne govo-rimo. Pred par leti je bila napetost med Nemci in Angleži jako velika in takrat so zadnji koncentrirali svoje brodovje v severnih morjih, da bi bili priprav-ljeni za napad na Nemce. Takrat so za-čeli graditi tudi dreadnoughte in se ta-ko s temi kolosi utrdili do skrajnosti. A počilo le ni, čeravno je bilo kakor se sliši že popolnoma pripravljeno.

Sredozemsko morje je bilo takrat skoro pozabljeno — a danes je prišlo spet na dnevni red. Italjansko - turška vojska, francoske praske v Maroku itd. vse to je Angleže spet opozorilo na važ-nost Sredoz. morja. Uvideli so, da so njih postojanke lahko v nevarnosti, da bi v takem slučaju njih trgovina z In-dijo in Orijentom skrajno trpela in za-čeli so zopet pritiskati s svojim brodov-jem na svoje važnejše točke. Pred krat-kim sta bila v onih krajih na potovanju ministra Asquith in Churchill in od ta-krat se dela z mrzlično naglico za po-množitev sredozemske mornarice. Pri tem je seveda precej diplomatske hi-navščine, kajti četudi se Anglija utrjuje v Sredozemskem morju, je njena ost naperjena vendar le proti Nemčiji.

Zanimivo je pa še nekaj. Francozje so že računili na to, da se Anglež ne vrne več tako močan od svoje domovi-ne. Z veseljem so konstatirali, da sedaj krožijo le tri brodovja po sredozemskih vodah, t. j. francosko, laško in — avstrijsko. Karakteristično je, da povdar-jajo francoski diplomatje tudi našo mor-narico, ki pride med drugimi v poštev. In tudi Francozje so začeli večati in ve-čati svoje brodovje in utrjevati svoje postojanke ob Sredoz. morju, seveda iz trgovskih in podobnih interesov. Gre se pa za druge stvari. Francozje skušajo laško - turško vojsko izkoristiti sebi v dobiček, pridobiti si v Orijentu močan vpliv in izpodbiti v Turčiji Nemce. Da so Turki in denarnih rečeh skoro popol-noma odvisni od Francozov, to je ja-sno in zato si hočejo ti ravno v teh kritičnih časih pridobiti močna in trdna tla na vshodu.

Tako vidimo vse močne države, kako silijo na Balkan, v Orijent, kako se utrjujejo v Sredozemskem morju, da bi dobile novih virov svoji trgovini in industriji. Nam so ti kraji bi rekli pred-nosom, a še do danes ni videti, da smo si prav s, esti svoje velike in resne na-loge, ki jo imamo ob morju. Morje je odprta pot v svet, brez njega nismo nič. Naj bi ne prišlo tako daleč, da bi nam drugi kazali kedaj pot, po kateri bi bili mi lahko hodili, ali po kateri bi bili pravzaprav morali hoditi. Takrat bi bilo prepozno in svetovni pomen naše države bi bil prizadet prav ob-čutno.

Dopisi.

Sv. Križ Cesta. Prihodnjo nedeljo, to je 16. t. m. se bo obhajal slovesni shod tretjerednikov cele Vipavske doline v Sv. Križu v samostanski cerkvi in si-cer:

1. Zjutraj ob 6. uri izpostavljenje sv. R. Telesa v javno čiščenje in pridiga: »Tretji red in znamenja današnjega časa«, potem sv. maša.

2. Ob 10. uri pridiga: »Tretji red in euharistični kralj Jezus Kristus«, potem slovesna sv. maša.

III. Ob 2. uri popoldan pridiga sklep-čna: »Tretji red in krščansko življenje. zasebno in javno v dosego časnega bla-gostanja in večnega zveličanja v tesni zvezi s sv. R. Telesom«, potem pete li-tanije Srca Jezusovega, slovesna pro-cesija z Najsvetejšim, zahvalna pesem in blagoslov.

Politični pregled.

Državni zbor.

Včeraj je poslanska zbornica nada-ljevala in končala razpravo o drugem delu službene pragmatike za državne uslužbenice. Glasovanje o ti skupini se vrši danes.

Včeraj je vložil poslanec Gruber interpelacijo glede eksplozij v Wöllers-dorfu. Na to interpelacijo je odgovoril domobranski minister Georgi. Rekel je, da se je uvedla glede eksplozije nastale dne 7. t. m. stroga preiskava. O vseh njih te preiskave se bode obvestila zbor-nica. Glede eksplozije nastale dne 9. t. m. so pa indicije, ki kažejo na to, da gre tu za zločinsko dejanje. Sicer pa ni izključeno, da sta obe eksploziji v kaki zvezi. Omenil je še, da se imajo zazna-movati v drugih državah bolj pogosti slučaji takih eksplozij, da se ima pa pripisovati pri nas nastale eksplozije zunanjim vzrokom. Za družine ranjen-cev se je poskrbelo v obilni meri.

Danes ima zbornica zopet sejo.

Češko - nemška sprava

je eno najbolj zamotanih vprašanj, kar jih pozna naša domača avstrijska poli-tika. Pri vseh drugih konfliktih se do-seže tu pa tam vendar kak sporazum, a v tem slučaju ne gre in ne gre. Vsak teden poročajo časopisi, da se bližajo konference h koncu, a vse to so le praz-ne besede. V resnici smo še vedno tam, kjer smo bili. Nemci ne odnehajo, Čehi seveda tudi ne, in tako začnejo vsako leto razpravljanja vedno od začetka in ne tam, kjer so zadnjič končala. V zad-njih dneh se sliši precej pozitivnih gla-sov, a verjetni le niso. Po dolgih praških konferencah, se preselje zastopniki obeh narodov sedaj na Dunaj, kjer naj bi se izvršila še zadnja pogajanja. Pa komaj je bila vsa stvar srečno tako daleč, že so jo češki radikali potisnili zopet na-zaj v status quo ante, kajti oni trdijo, da se ne strinjajo s politiko čeških a-grarcev in Mlado-Čehov, ki se jim zdi vse preveč popustljiva. Sedaj je cela stvar zopet otežkočena in bo imela se-veda svoje posledice. Češki deželni zbor bo prav težko sklican in če bo, bo to zasedanje zelo kratko. Od delovanja če-škega deželnega zbora je pa odvisno ze-lò dosti delovanje v našem parlamentu.

Tako ima češko vprašanje in njega po-voljna ali nepovoljna rešitev za celo avstrijsko politiko ugodne ali tudi lahko skrajno neugone posledice. Kakor vse kaže, bo tudi to pot rezultat dolgovez-nih pogajanj — le prazen.

Usoda brambne predloge.

Včeraj je minister Heinold imel po-svetovanje z voditelji strank, na kate-rem se je razvila debata o delovnem programu poslanske zbornice v prihod-njih dneh. Minister je v imenu vlade predlagal, naj pride dne 17. t. m. na dnevni red poslanske zbornice bramb-na predloga in še-le, ko bo ta rešena, naj zbornica razpravlja o proračunskem provizoriju. Ta predlog je utemeljeval s tem, da je bila brambna predloga, v og-rski poslanski zbornici že vsprejeta, s čimur je nastala tudi v Avstriji nujna rešitev tega vprašanja bolj potrebna. — Konečno je zažugal, da se bo vlada gle-de tega vprašanja posluževala § 14, ako bi hotela zbornica ovirati redno rešitev te predloge.

Kralj Nikita I. na Dunaju.

V soboto se je vršil na čast črno-gorskemu kralju na dunajskem dvoru gala-diné, pri katerem se je črnogorski kralj srčno zahvalil našemu cesarju za prijazen vsprejem ter posebno za to, da ga je cesar odlikoval s tem, da mu je podelil imejiteljstvo pešpolka št. 55. Iz govorov obeh vladarjev preveva pre-pričanje, da so odnošaji med obema dr-žavama najboljši in naš cesar je poseb-no povdarjal mirovno politiko Črnogo-re v balkanskem zamotanem vprašanju.

Revolverski napad na kraljevega ko-misarja za Hrvaško.

V soboto je neki dijak zagrebške univerze z revolverjem napadel kralje-vega komisarja za Hrvaško Cuvaj-a. Dogodek se je vršil sledeče:

Ob pol eni uri popoldne se je ban Cuvaj vračal v spremstvu svoje sopro-ge, banskega svetovalca Hervoič-a in tajnika Pavlič-a od stanovanja svojega brata, deželnega šolskega nadzornika Cuvaj-a, kjer se je obhajala 25 letnica službovanja banovega brata, v avtomo-bilu domov. Ko je dospel avtomobil v mesarsko ulico je sprožil iz srede neka-terih mladih ljudi nekdo revolver proti avtomobilu. Kroglja je zadela banskega svetovalca Hervoič-a v vrat. Ban je ostal nepoškodovan. Napadalec je nato zbežal. Ljudstvo je napadalca zasledo-valo in prvi za njim je bil en redar. Na-krat se je atentator ustavil ter ustrelil na redarja, ki se je mrtev zvrnil na tla; potem je bežal dalje. Medpotoma je ra-nil še dva policijska organa ter je bil sam ranjen, ker se je nanj streljalo. Ko-nečno so ga prijeli ter odvedli na poli-cijo.

Napadalec se zove Luka Jukić; do-ma je iz neke vasi blizu Travnika v Bosni in ima komaj 21 let. Jukić je štu-diral pravo na zagrebški univerzi. Pred časom je bil enoletni prostovoljec pri ne-kem polku v Sarajevu, a je zgubil za-radi nekega škandala pravico do eno-letnega službovanja ter bi bil moral slu-žiti tri leta. Jukić pa je dezertiral in pri-jeli so ga, ko je hotel preplavati Drino in zbežati na srbsko ozemlje. Spravili so ga v vojaško bolnišnico, kjer so pet mesecev opazovali njegovo duševno stanje; potem so ga izpustili iz vojaške službe. Opisuje se ga kot hudega fana-tika. Pred atentatom je baje izjavil ne-katerim tovarišem, da bo storil nekaj enakega kot posl. Kovacs v ogrski po-slanski zbornici. Na policiji je Jukić iz-povedal, da je imel namen umoriti bana, a da nima nobenega sokrivca. Napad da je izvršil iz lastnega nagiba. — Vladni listi zatrjujejo, da gre za po-litičen komplot. Policija je areti-rala kakih 40 ali 60 hrvaških dijakov, ki so osumljeni, da so člani tega kom-plota. Vrše se hišne preiskave pri dija-kih in varnostni organi vseučiliških mest v Avstriji so dobili od zagrebške policije migljaj, naj poiskujejo v jugoslo-vanskih dijaških krogih po znakih, ki

bi dokazali, da obstoji jugoslovanska zarota. Čuje se, da se namerava insce-nirati nov veleizdajniški proces. Baje se nahaja ognjišče zarote zopet v Bel-gradu.

Napad sam ni izzval nikakega raz-burjenja na Hrvaškem. Skoro vsi poli-tični krogi obsojujejo Jukić-evo de-janje. Tudi bosenski Hrvatje obžalujejo baje napad, posebno pa iz razloga, ker je bil napadalec bivšega bosenskega de-želnega šefa tudi Bošnjak.

Ranjenega banskega svetovalca, Hervoič-a so prepeljali v sanatorij. Zdravniki so izjavili, da je operacija ne-mogoča. Zdravstveno stanje je brez-upno.

Ogrska poslanska zbornica

je v soboto zborovala na enak način kot prejšnje dneve. Policija je zopet od-stranila opozicionalce, ki so bili izklju-čeni iz več sej nakar je ostala le dolovna večina v zborovalnici, ker so tudi osta-li opozicionalci zapustili zbornico.

Zasedanje zbornice se bo v najkraj-šem času, mogoče že jutri, zaključilo.

Ta teden bo zborovala magnatska zbornica, ki bo v prvi vrsti vsprejela brambne predloge.

Včeraj so se doigrali v ogrski po-slanski zbornici isti prizori kot pri prej-šnjih sejah. Bilo je izključenih še nekaj poslancev iz več sej. Ko so se odstranili opozicionalni poslanci, je zbornica na-daljevala svoje delo.

Skupni finančni minister v Bosni.

V soboto je bil vsprejem skupnega finančnega ministra vit. Bilinskega v Sarajevu. Značilno pri tem vsprejemu je to, da se katoliška duhovščina vspre-jema ni udeležila, ker se je dala pred-nost pravoslavni duhovščini.

Rusija mobilizira.

Ruska vlada je pozvala pod orožje vse častnike, ki so se nahajali na dopu-stu. V arzenalu v Nikolajevu strašno hitro popravljajo ruske vojne ladje. — Rusko črnogorsko brodovje se vadi v bližini Sinopos (Mala Azija).

Domače in razne vesti.

P. N. GG. NAROČNIKI, ki so za-ostali z naročnino, so naprošeni, da v najkrajšem času poravnajo svoj račun.

UPRAVNIŠTVO.

Umrli je v nedeljo po kratki in muč-ni bolezni v tukajšnjem sanatoriju g. Henrik Malnič, veleposestnik v Ka-nalu. Pokojnik je bil blag človek. Bil je večletni podžupan kakor tudi več-letni član kanalskega cestnega odbora. Bil je vedno zvest pristaš S. L. S. Po-kojnikovo truplo prepeljejo danes po-poludne v Kanal, kjer se bode vršil po-greb ob 4. uri. N. p. v m.! Žalujemo ostalim pa naše iskreno sožalje!

Nevarno je obolel preč. g. Andrej Štrekelj, vikar na Pečinah. Priporo-čamo ga sobratom v pobožen memo-to.

Vročo župo so pihali minulo nede-ljo liberalni Sokoli v Mirnu. Pravijo, da je bila ta juha tudi slana. Mirenski ma-gnati so pričakovali tisoče in tisoče lju-di. Pri telovadbi pa je bilo navzočega le par stotin občinstva. Tribuna je bila prazna. Glavna točka je bil ples na dveh plešiščih, kjer so Sokoli pulili mladini »perje« do 1. ure popolnoči. Tudi telo-vadba je bila taka, kakor po navadi. »Soča« bi rekla — slaba.

»Trgovsko - obrtna zadruga« pred likvidacijo. V zadnji številki »Soče« na-znanjata načelstvo in nadzorstvo »Tr-govsko-obrtno zadruga«, da se bo vršil v nedeljo, dne 16. t. m. izvanredni občni zbor omenjene zadruge. Na dnevnem re-du je edina točka: Razdružitev »Trgov-sko-obrtno zadruga«. Kar smo že pred tolikim časom prorokovali, do tega je torej tudi v resnici prišlo in je tudi mo-ralo priti pri takem gospodarstvu, ka-koršno je bilo pri omenjeni zadrugi sko-

šilo med dopoldansko službo božjo, se je odkrilo in pokleknilo več zborovalcev, ko so se oglasili zvonovi k povzdigovanju. In glej, tudi poslanec Swoboda je skočil z govorniškega odra, pokleknil na tla in se skesano trkal na prsa. Ravnotako je zagotavljal ta poslanec na nekem zborovanju, da svoje verske dolžnosti zvesto izpolnjuje. Tako se hlini sodrug, da obdrži svoj mandat. —

Krvna osveta črnogorskih vojakov. V vasi Curevo, okraj Foča v Bosni, so trije črnogorski vojaki iz zasede ustrelili na orožnika Bastasič, ki je delal na vrtu, ter ga težko ranili. Gre očitno za krvno osvetlo, ker je nek orožnik pred leti ustrelil nekega Črnogorca, ki mu ni hotel izročiti orožja in se mu zoperstavljal.

Velika pomorska nesreča se je zopet zgodila na Francoskem. V pristanišču Cherbourg-u se je namreč potopil podmorski čoln »Vendémair« in z njim 24 vojakov in 2 oficirja. Pred kratkim se je tam potopil enak podmorski čoln »Pluviose«. Razun tega imajo v zadnjih letih Francozi s svojim vojnim brodom res pravo smolo. Potopilo se jim je več bojnih ladij in imeli so ogromno škodo. Čoln »Vendémair« je bil zgrajen leta 1910. Sedaj leži 53 metrov pod morsko gladino, in na noben način ga ni bilo mogoče rešiti, ker je morje tam zelo nemirno in razburkano.

Gospodarske vesti.

Poštna hranilnica. Bilanca poštne hranilnice za lansko kot 28. upravno leto izkazuje sledeči razvoj ter so številke v oklepaju navedene kot primer za leto 1910. Vloge v hranilnem in čekovnem prometu 701.8 (648.8) milijonov K, upravni izdatki 8.59 (8.02) milijonov K, rezervni zaklad 18.43 (21.19) milijonov kron, deponirane vrednostnice 533.3 (234.1) milijonov K. Lastnih efektov je imela hranilnica 374.02 (346.98) milijonov kron ter je znašala njih kupna cena 381.02 milijonov kron, tako da je izgubila hranilnica vsled padlih kurzov 7.1 mil. K. Promet v clearingju je znašal 13.52 milijard; čisti dobiček presega onega v letu 1910 za skoro dva milijona ter znaša 9.96 mil. kron. Nanovo je bilo lani izdanih 269 tisoč 818 hranilnih knjižic ter jih je bilo v veljavi koncem leta

1911 2.261.658. Kako rastejo hranilne vloge, razvidimo najlažje iz sledečih podatkov: leta 1908 je prišlo na tisoč oseb v Avstriji 76 hranilnih knjižic, leta 1909 77, leta 1910 78 in leta 1911 79. Iz navedenega je lahko spoznati, kako velikega pomena je poštna hranilnica za gospodarstvo cele države.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v **Gorici Gospodska ulica št. 1** se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Franec Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3—12 metrov dolge in 33 od 3—12 colov debele.

Iv. Znidarčič & dr.

stav. tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrtna načrta, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, z vedno isto temperaturo. **Ceneje kakor vsi drugi sistemi.**

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel zastopstvo in zalogo moke valjčnega mlina

VINKO MAJDIČ IZ KRANJA.

Priporočam se slav. občinstvu za obilna naročila in zagotavljam točno in solidno postrežbo.

Spoštovanjem udani

PETER GRUDEN,

Gorica, Stolni trg št. 8.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj . . . 67, 32, 11, 53, 2

Gradec . . . 1, 49, 34, 52, 47

Kuhaj za shrambo!

WECK-OVE
šeše za konzerve in priprave za svežo shrambo
proizvedeno reformno vsake kuhinje.

V vsakem oziru prihranki. Zdrava prehrana, neodvisna od letnih časov, v milijonih v uporabi!

Pazite na ime **WECK!**

Obsežne tiskovine brezplačno skozi I. Weck, društvo z o. j., glavna odposiljalnica

KAROL MULLER

Moravski Schönberg N. 35.

Zaloge v skoraj vseh mestih.

Odlikovani
fotografski atelje

A. JERKIČ,

GORICA, Gosposka ulica št. 7

priporoča
se svojim cenjenim sorojakom
najtopleje.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce št. 6.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Danes ob 4. uri popoldne je v Gospodu zaspal
gospod

Anton Franc Henrik Malnig
veleposestnik.

Žalujoci ostali naznanjajo to vest sorodnikom,
prijateljem in znancem.

Pogreb se bo vršil v torek ob 4. uri popoldne.

KANAL, dne 9. junija 1912.

Kupujte samo dvokolesa
„ALTENA“, francoske
vrste, ki so najtrpežnejši
in najboljši bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original „Victoria“
so najpraktičnejši za vsako hišo.
Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki.

Kerševani & Čuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

V nobeni škodelici

naj ne manjka
pravega Franckovega kavinega pridanaka on
daje kavi slast, moč in lepo barvo. —
Njega kakovost vsebuje: izdatnost, slastnost in nizko ceno. **Tovarna v Zagrebu.**